

تأثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر نسبت به سیستم حسابداری

دکتر احمد خدامی پور^{۱*} - غلامرضا حاجی زاده^۲

۱- استادیار دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه شهید باهنر کرمان
۲- کارشناس ارشد حسابداری از دانشگاه شهید باهنر کرمان

چکیده

موضوع بکارگیری نوآوری‌ها و مقاومت در مقابل تغییر، در برگیرنده حجم زیادی از تحقیقات می‌باشد. این تحقیقات به دنبال این بودند که توضیح دهنند چرا افراد و سازمان‌ها در مقابل تغییراتی که منجر به بهبود عملکرد آن‌ها می‌شود مقاومت می‌کنند. این تحقیق ابتدا تأثیر تعهد بر روی قضاوت پیرامون مطلوبیت سیستم هزینه یابی وسیس نقش پاسخگویی را در معادل کردن اطمینان بیش از حد و مقاومت در مقابل تغییر را آزمون می‌کند. به منظور آزمون فرضیات یک مطالعه آزمایشی انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تعهد نسبت به سیستم هزینه یابی خاص منجر به افزایش مطلوبیت سیستم انتخابی و کاهش مطلوبیت گزینه طرد شده می‌شود. نتایج تحقیق هم چنین نشان داد افرادی که نسبت به یک سیستم هزینه یابی خاص متعدد می‌شوند، نسبت به سیستم انتخابی خود اطمینان بیش از اندازه‌ای دارند، به طوری که این امر موجب مقاومت بالا در مقابل تغییر می‌شود. در عین حال نتایج تحقیق نشان داد پاسخگویی در مقابل پیامدهای منفی تصمیم باعث می‌شود از شدت این تأثیرات گاسته شود.

کلمات کلیدی: پاسخگویی، تعهد، سطح اطمینان، مقاومت در مقابل تغییر، تخصیص هزینه.

سیستم هزینه یابی

.....*

*- نویسنده مسئول

مقدمه

امروزه حسابداران حرفه ای در محیطی کاملاً پیچیده فعالیت می کنند که دائماً در حال تغییر است، پیشرفت در فناوری اطلاعات با سرعت فراینده ای ادامه دارد. بنگاه های تجاری روش های عملیاتی خود را تغییر می دهند و ساختارهای مدیریتی آن ها رقابت محیطی زیادی را می طلبند.

عصر رقابتی حاضر و ظهور انواع فناوری ها و سیستم های نوین، واحد های تولیدی را به سمت تعهد برای تولید برتر سوق داده است. افزایش توجه به محصولات جدید، افزایش کیفیت محصولات و سطوح موجودی ها و بهبود سیاست های ذیروی کار، به شرکت ها کمک می کند تا به سمت جهانی شدن حرکت کنند. اطلاعات بهای تمام شده صحیح برای هر جنبه از تجارت ضروری است، چراکه در سیاست های قیمت گذاری محصولات و بررسی عملکرد نفس به سزایی دارد. اما بیشتر شرکت ها هنوز در حال استفاده از سیستم های بهای تمام شده سنتی هستند که در دهه های قبل ایجاد شده است. [۴]

از دیگر ویژگی های محیط رقابتی جدید، استفاده از کیفیت و زمان به عنوان ابزارهای رقابت جدید است که در جهت نیل به اطلاعات قابل اتکا برای محصولات و خدمات، بهبود و توسعه روش های جمع آوری اطلاعات مالی و غیر مالی در رابطه با کیفیت را ضروری نموده است. از طرفی با پیشرفت فناوری های اطلاعات و کاهش عمدۀ هزینه این گونه فناوری ها، به کار گرفتن سیستم های حسابداری با اطلاعات تفصیلی و ماهرانه امکان پذیر گشته است. علاوه بر آن نرم افزارهای جدید موجود قابلیت تجزیه و تحلیل بلادرنگ انبوه اطلاعات را فراهم نموده است. [۵]

با وجود توسعه چشم گیر فناوری های جدید، برخی سازمان های بازار به پذیرش چنین فناوری هایی را به طور کامل به دست فراموشی سپرده اند و یا این که نسبت به تصمیم گیری درباره فرآیندهای پذیرشی مربوط و اقدام به پیاده سازی آن با سرعت بسیار پایینی حرکت می کنند. [۶]

به هر حال بسیاری از واحدهای تجاری علی الخصوص واحد های متوسط قادر به پذیرش سریع فناوری های نوین نیستند. نگرش های سنتی مالکان واحدهای تجاری، نبود پذیرش سازمانی، ضعف کاربران در بهره گیری از فناوری های جدید، مقاومت در مقابله تغییر و محدود بودن بکارگیری فناوری های نوین به برخی از حوزه های وظیفه ای از جمله موضع پیش روی پذیرش فناوری های نوین در سازمان است. [۷]

در صنون حسابداری مدیریت توجه زیادی به مقاومت شر مقابل تغییر شده است. با در نظر گرفتن تغییرات سریع در سیستم های نولید و علی الخصوص تغییرات عظیم در فناوری اطلاعات، انتظار می رود تغییرات در سیستم های حسابداری، برای تأمین اطلاعات مربوط و به هنگام مورد تقاضای مدیریت، عمدۀ باشد.

کاپلان و آرگریس^۱ اظهار نمودند، زمانی که مدیران با شواهدی روبرو می شوند که نشان می دهد سیستم هزینه پایی موجود در تهیه اطلاعات بهای تمام شده ناکارامد عمل می کند، آن ها می توانند نگرش خود را

1 - Kaplan and Argyris

پیرامون سیستم تغییر دهنده یا سیستم هزینه یابی را تعویض کنند. از آن جا که تغییر نگرش اسان تر است، تعجب آور نیست که مدیران در صدد توجیه رفتارشان به نفع سیستم موجود برأیند. به عنوان مثال، آن ها تأکید می کنند که نیازی به اطلاعات دقیق بهای تمام شده ندارند، چرا آن ها می توانند در تصمیمات مربوط به بهای تمام شده محصولات از رقبایشان تبعیت کنند. یا آن ها ممکن است استدلال کنند که، ادعاهای مطرح شده پیرامون مزایای سیستم جایگزین از سوی کسانی مطرح شده است که به نوعی خدمات مرتبط با این سیستم هزینه یابی ارائه می دهند. محققان مطالعات زیادی به منظور توسعه تکنیک هایی به منظور کاهش تعهدات نسبت به سیستم های موجود انجام داده اند. در این میان پاسخ گویی بیش از بقیه باعث بهبود قضاوت ها شده است. [۱]

پاسخگویی عبارت است از الزام شخص به توضیح و تشریح همراه با دلایل منطقی در مورد اعمالی که انجام داده است. به بیان ساده تر، پاسخگویی وظیفه ای است که در اجرای آن اشخاص، دلایل و توضیحات قانع کننده ای برای ادای مسؤولیت هایی که به عهده آن ها محول گردیده است، فراهم نموده و گزارشات لازم ارائه می نمایند. [۲] مادران تحقیق به دنبال یافتن پاسخ هایی برای سوالات زیر می باشند:

۱- آیا تعهد نسبت به یک سیستم حسابداری بروی قضاوت افراد پیرامون مطلوبیت آن ناقص نذار است؟

۲- آیا تعهد نسبت به یک سیستم حسابداری خاص منجریه اطمینان بیش از حد نسبت به آن سیستم می شود؟

۳- آیا پاسخ گویی نسبت به نتایج عملکرد، باعث کاهش سطح اطمینان نسبت به سیستم حسابداری می شود؟

۴- آیا تعهد نسبت به یک سیستم حسابداری خاص منجر به مقاومت بالا در مقابل تغییر می شود؟

۵- آبا پاسخ گویی نسبت به نتایج عملکرد، باعث کاهش مقاومت در مقابل تغییر سیستم حسابداری می شود؟

پژوهش هایی که پیرامون تغییرات در حسابداری مدیریت انجام شده است بیشتر بروی جنبه های سازمانی متوجه شده است و مطالعات اندکی در مورد مقاومت در مقابل تغییر در سطح فردی انجام شده است. در حالی که مطالعات در حوزه مقاومت در مقابل تغییر در سطح سازمانی، تا اندازه ای به مشناسی عواملی که از تغییر در سازمان جلوگیری می کنند، منجر می شود. محققان در یافتن که مانع اصلی به کارگیری تو آوری ها در حسابداری مدیریت، عدم پذیرش آن در سطح فردی می باشد. [۳]

با توجه به موارد ذکر شده، هدف این پژوهش، بررسی مقاومت در مقابل تغییر سیستم های حسابداری مدیریت در سطح فردی می باشد.

مبانی نظری و پیشنهاد تحقیق

کچ و فرنچ^۱ یک مطالعه میدانی در مورد مقاومت در برابر تغییر انجام دادند. هدف تحقیق این بود که در یابند چرا کارکنان تولید در برابر تغییر مقاومت می کنند و برای غلبه بر این امر چه اقدامی می توان انجام داد. به این

.....

1- Coch and French

منظور، اشتراک مساعی در برنامه ریزی برای تغییر، به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شد. فرضیه مورد مطالعه آنان این بود که مقاومت در برابر تغییر با افزایش اشتراک مساعی در تصمیم گیری، کاهش می‌باید. این فرضیه در محل اصلی کارخانه آزمایش شد. آنان دریافتند گروهی که اشتراک مساعی در برنامه ریزی نداشت، مقاومت بختی در برابر تغییر از خود نشان داد، ولیکن گروهی که از طریق انتخاب نماینده مشارکت داشت، مقاومت کمی ابراز کرد. همچنین گروهی که به طور مستقیم در برنامه ریزی مشارکت داشت، هیچ گونه مقاومتی از خود نشان نداد. علاوه بر این، سطح تولید افرادی که مشارکت داشتند بعد از ایجاد تغییر افزایش یافت. این تجربه نشان داد که هر قدر عیزان مشارکت در تصمیم گیری و برنامه ریزی زیادتر باشد، مقاومت در برابر تغییر کمتر می‌شود. [۲۴]

فستینگر^۱ استدلال نمود که حالت ناسازگاری روانی (حالتی که طرز تفکر افراد با عمل آن‌ها متفاوت است)، به طوری ناخوشایند است که افراد تلاش می‌کنند به آسان ترین شکل ممکن این تعارض را کاهش دهند. بر اساس این تئوری دو راهکار برای افراد به منظور کاهش این تعارض وجود دارد. اول، افراد خود را متقاعد کنند که معایب گزینه طرد شده از سوی آن‌ها، از آن‌جهه در ابتدا تصور می‌کردند، بیشتر است و بسیاری از معایب گزینه انتخابی واقعیت ندارد. دوم، افراد می‌توانند با استفاده از مزایای گزینه انتخابی و معایب گزینه طرد شده انتخاب خود را توجیه کنند. به عبارت دیگر بر اساس این تئوری، فرآیند کاهش ناسازگاری باید به افزایش مطلوبیت گزینه انتخابی یا کاهش مطلوبیت گزینه طرد شده منجر شود. [۱۵]

آن^۲ اثبات کرد که تعارضات پس از تصمیم (پس از انتخاب یک خط مشی خاص توسط افراد) زمانی رخ می‌دهد که امکان بدست آوردن کلیه گزینه‌ها برای افراد وجود نداشته باشد. [۱۰]

فوران و دی کاستر^۳ در یک مطالعه آزمایشی با استفاده از الگوی ناسازگاری روانی به بررسی تأثیر مشارکت، اقتدار روانی و بازخورد بر روی نگرش افراد پیرامون استانداردهای اجرایی که آن‌ها در فرایند تدوین آن‌ها مشارکت داشتند، پرداختند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان داد زمانی که بازخورد مطلوب باشد تعهد نسبت به آن استاندارد به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش می‌باید. [۱۶]

تیلر^۴ یک مطالعه آزمایشی دیگری، با استفاده از مدل توسعه یافته فوران و دی کاستر انجام داد. نتایج مطالعه‌ی تیلر، یک مطالعه آزمایشی دیگری، با استفاده از مدل توسعه یافته فوران و دی کاستر انجام داد. نتایج مطالعه‌ی تیلر داد که بودجه بندی مشارکتی باعث افزایش تعهد بر دستیابی به بودجه و اجرای آن می‌شود. [۳۲]

نمی و راجرز^۵ در مطالعه خود دریافتند که فرد نسبت به انتخاب مورد علاقه خود احساس تعهد می‌کند، و در این خصوص به جستجوی اطلاعاتی می‌پردازد که از دیدگاهش حمایت می‌کند. افراد در این جستجوی اطلاعاتی، شواهدی که نشان دهنده پیامدهای منفی تصمیم آنان باشد را نمی‌کنند. [۲۸]

- 1- Festinger
- 2- Allen
- 3- Foran and Decoster

- 4- Tiller
- 5- Nemeth and Rogers

مازارک ۱ در بررسی خود پیرامون شرکت های امریکایی دریافت که پنجاه درصد موارد به کارگیری نوآوری های جدید، به شکست انجامیده است.^[۲۶]

مقاومت در مقابل تغییر در زمان ظهور نوآوری های جدید در عرصه حسابداری مدیریت مشاهده شده است . در عصری که تغییرات در سیستم ها و فناوری تولید علی الخصوص فناوری اطلاعات به سرعت رو به گسترش است ، التظار می رود تغییرات در سیستم های حسابداری مدیریت ، به منظور تهیه اطلاعات مربوط و به هنگام مورد تقاضای مدیران امروزی ، عمدت باشد . اما در عمل تغییرات رخ داده در سیستم های هزینه یابی بسیار گند بوده است . نتایج تحقیقات بسیاری نشان داده است که اغلب اطلاعات تامین شده به وسیله این سیستم های هزینه یابی ، به هنگام تبوده و بسیار ناکارامد و کلی می باشد .^[۲۶، ۱۰]

الیوت^{*} ، مال می^{*} و شانک^{*} سیستم های هزینه یابی سنتی را به باد اتفاقاً گرفتند و اظهار نمودند این سیستم ها به جای حل مشکلات مربوط به کاهش توان رقابتی صنایع امریکای شمالی در ایجاد این مشکلات برای آن ها دخیل بوده اند . آن ها هم چنین اظهار داشتند که سیستم های هزینه یابی سنتی ، اطلاعات گمراه کننده ای در مورد فرصت های رقابتی شرکت ها ارائه داده و در عملکرد ناکارامد آن ها سهیم بوده اند .^[۲۰، ۷، ۴]

هزینه یابی بر مبنای فعالیت ، به عنوان یکی از بهترین ابزار برای بهبود سیستم های هزینه یابی سنتی می باشد .^[۲۶] هزینه یابی بر مبنای فعالیت از طریق تخصیص هزینه ها بر مبنای مستقیم ترین عوامل مصرف کننده منابع ، دقت بهای تمام شده محصولات را افزایش داده است . متعاقباً التظار می رود که بسیاری از شرکت ها از این سیستم برای بهبود دقت بهای تمام شده محصولات ناشان استفاده کنند . مطالعات تجربی نشان می دهد که هزینه یابی بر مبنای فعالیت اینچنان در عمل استفاده نمی شود .^[۵، ۱۸، ۲۵]

تیس و کاکوزا^{*} ، آر مجریس و کاپلان^{*} در مطالعات خود دریافتند حتی بعد از این که سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت بیش های جدیدی در زمینه هزینه های مربوط و فعالیت های دارای ارزش افزوده به وجود آورد ، باز هم مدیران در برایر تغییر سیستم های هزینه یابی از خود مقاومت نشان می دهند . فقدان نوآوری در حسابداری مدیریت به طور وسیع مورد مطالعه قرار گرفته است .^[۲۷، ۸] دانک^{*} استدلال کرد یک دلیل فقدان نوآوری در حسابداری مدیریت این می باشد که منافع بالقوه نوآوری های حسابداری مدیریت در مقایسه با نوآوری های فنی کمتر مشهود می باشد .^[۱۳]

ابنز^{*} در بررسی خود پیرامون سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت در شرکت های بزرگ انگلیسی بین سال های ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۹ دریافت که تعهد به سیستم های موجود می تواند در توضیح فقدان نوآوری در حسابداری مدیریت موثر باشد .^[۱۷]

***

- 1- Majchrzak
- 2- Elliot
- 3- Malmi
- 4- Shank

- 5- Ness and cucuzza
- 6- Dunk
- 7- Innes

تلک، اسکیتکا و بوتگر^۱ در سال ۱۹۸۹ در یک پژوهش نشان دادند چگونه پاسخ‌گویی رفتار افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. آن‌ها در بافتند که وقتی افراد به صورت علني نسبت به یک موضوع مشخص منعهد می‌شوند، به منظور توجیه این موضوع تلاش می‌کنند.^[۲۱]

برانون و پیچر^۲ دریافتند که حسابرسان، اطلاعاتی را می‌پذیرند که از فرضیه هایشان در برابر معبارها پشتیبانی می‌کند. اما آن‌ها اطلاعاتی را که فرضیه هایشان را بی اعتبار می‌کند، به طور مزورانه مورد بررسی قرار می‌دهند. آنان هم چنین دریافتند حسابرسان به هنگام اجرای کار حسابرسی به یک خودبازی^۳ گرايش دارند که این، کلاری^۴ و اثر بخشی^۵ حسابرسی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.^[۱۲]

جرومیاس دریافت که بعد از انتخاب یک سیستم هزینه یابی خاص، افراد به جستجوی اطلاعاتی گوايش دارند که نشان دهنده برتری سیستم انتخابی آن‌ها نسبت به سیستم طرد شده می‌باشد. بنا براین از ارانه اطلاعاتی که با این موضوع در قضاد باشد خودداری می‌کنند.^[۱۳] جرومیاس در مطالعه دیگری دریافت تعهد نسبت به یک سیستم هزینه یابی خاص منجر به افزایش مطلوبیت سیستم انتخاب شده و کاهش مطلوبیت سیستم جایگزین می‌شود. نتایج این تحقیق هم چنین نشان داد افرادی که نسبت به یک سیستم هزینه یابی منعهد می‌شوند، نسبت به سیستم انتخابی خود اطمینان بالایی نشان می‌دهند که این امر منجر به مقاومت بالای افراد در مقابل تغییر می‌شود؛ در عین حال پاسخگویی در مقابل پیامدهای منفی تصمیم باعت کاهش سطح اطمینان و در نتیجه مقاومت کمتر در مقابل تغییر می‌شود.^[۱۴]

محمدی تهنه دریافت عوامل فردی تنها در مقاومت کارشناسان در مقابل اصلاح و بهینه سازی سیستم‌ها و روش‌ها تأثیر دارند، اما عوامل سازمانی هم در مقاومت مدیران و هم در مقاومت کارشناسان موثر می‌باشند.^[۱۵]

فرضیات تحقیق

به منظور بررسی تأثیر تعهد بر روی قضایت افراد پیرامون مطلوبیت سیستم‌های هزینه یابی و تأثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر، شش فرضیه به شرح زیر طراحی و مورد آزمون قرار گرفت:

۱- افرادی که سیستم حسابداری مورد نظر خود را انتخاب می‌کنند، نسبت به سایرین امتیازات بالاتری به سیستم انتخابی خود می‌دهند.

۲- افرادی که سیستم حسابداری مورد نظر خود را انتخاب می‌کنند، نسبت به سایرین امتیازات پایین تری به

- 1- skitka and boettger,Tetlock
- 2- Brown and Peecher
- 3- Confirmatory-Self
- 4- Efficiency
- 5- Effectiveness

سیستم جایگزین می‌دهند.

- ۳- نبود پاسخگویی باعث می‌شود افرادی که نسبت به سیستم انتخابی خود متعهد شده‌اند، در مقایسه با سایر افراد اطمینان بیشتری نسبت به سیستم انتخابی خود نشان دهند.
- ۴- پاسخگویی از شدت تأثیر تعهد بر روی سطح اطمینان می‌کاهد، به طوری که افراد متعهد پاسخگو، سطح اطمینان کمتری نسبت به افراد متعهدی که پاسخگو نیستند، نشان می‌دهند.
- ۵- نبود پاسخگویی باعث می‌شود افرادی که نسبت به سیستم انتخابی خود متعهد شده‌اند، در مقایسه با افراد غیر متعهد مقاومت بالایی برای تغییر سیستم مورد علاقه خود نشان دهند.
- ۶- پاسخگویی از شدت تأثیر تعهد بر روی مقاومت در مقابل تغییر می‌کاهد، به طوری که افراد متعهد پاسخگو مقاومت کمتری برای تغییر سیستم، در مقایسه با افراد متعهدی که پاسخگو نیستند، نشان می‌دهند.

روش تحقیق

روش انجام این پژوهش، روش پیمایشی استه در مرحله اول این تحقیق از دو گروه شرکت کننده استفاده شد، گروه متعهد و گروه غیر متعهد. در ابتدا اطلاعات مربوط به دو نوع سیستم هزینه یابی (سیستم هزینه یابی سنتی و سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت) در اختیار دو گروه قرار گرفت. اطلاعات ارائه شده به هر دو گروه یکسان می‌باشد. از شرکت کنندگان خواسته شد در صورت مشکل در درک مطالب آن را مطرح کنند تا توضیحات لازم داده شود. پس از مطالعه این توضیحات، از افراد گروه متعهد خواسته شد با توجه به اطلاعات ارائه شده یکی از این دو سیستم هزینه یابی را انتخاب کرده و دلایل خود را پیرامون این انتخاب بیان کنند. فرض بر این است که افراد با انتخاب یک سیستم و آوردن استدلال برای آن، نسبت به سیستم انتخابی متعهد ۱ می‌شوند. در ادامه از شرکت کنندگان خواسته شد به چهارده سوال مطرح شده در مورد این دو سیستم هزینه یابی پاسخ دهند. این در حالی بود که از افراد گروه غیر متعهد پس از مطالعه توضیحات پیرامون دو نوع سیستم هزینه یابی خواسته شد به چهارده سوال پیرامون دو نوع سیستم هزینه یابی پاسخ دهند.

در مرحله دوم شرکت کنندگان در گروه متعهد و غیر متعهد به دو دسته تقسیم شدند، پاسخگو ۲ و غیر پاسخگو ۳. در این مرحله از شرکت کنندگان خواسته شد نفس می‌داند، به طوری که اطلاعات مربوط به بهای تمام شده سه نوع محصول در اختیار آنان قرار داده شد و از آن‌ها خواسته شد قیمت فروشن محصول خود را به ما بدهند. به شرکت کنندگان گفته شد در صورتی که قیمت پیشنهادی آن‌ها از قیمت فرضی بازار کوچکتر یا مساوی باشد آن‌ها یک واحد از محصول خود را خواهند فروخت و سودی معادل تفاوت

- 1- Commitment
2- Accountable
3- Non Accountable

بهای تمام شده و قیمت فروش بدست خواهند آورد. در غیر این صورت محصولی تخواهد فروخت و طبیعتاً سود آن ها صفر خواهد بود. به افراد حاضر در گروه پاسخگو گفته شد سود کسب شده آنان با میانگین فرضی بازار مقایسه خواهد شد در صورتی که سودی کمتر از میانگین کسب کنند دارای بازخورد منفی شده و باید نسبت به این واقعه پاسخگو باشند. بدین طریق که آنان باید دلایلی که باعث شده آن ها بازخورد منفی کسب کنند را بیان کنند. این در حالی بود که افراد غیر پاسخگو تنها عملکرد خود را می بینند و نیازی به توجیه این عملکرد ندارند.

با توجه به این که در این تحقیق تاثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر متوجه می شود، میانگین فرضی بازار به نوعی انتخاب شد که کلیه شرکت کنندگان دارای بازخورد منفی شوند.

با توجه به نوع تحقیق و حجم کاری که شرکت کنندگان در این پژوهش باید انجام می دادند (در مرحله اول مطالعه چندین صفحه توضیحات پیرامون دو نوع سیستم هزینه یابی، انتخاب یکی از این دو سیستم با اوردن دلیل این انتخاب برای گروه آزمایش و در مرحله دوم محاسبه قیمت تمام شده سه محصول و ارائه قیمت فروش به ما، هم چنین در صورت لزوم پاسخگویی در مورد عملکرد) و نیز لزوم آشتایی شرکت کنندگان با این دو نوع سیستم هزینه یابی، علی الخصوص هزینه یابی بر مبنای فعالیت و با توجه به این که این موضوع در دانشگاه شهید باهنر کرمان جزو سرفصل های درس حسابداری صنعتی (۳) ارائه می گردد؛ جامعه آماری این تحقیق دانشجویان رشته حسابداری که درس حسابداری صنعتی (۳) دانشگاه شهید باهنر کرمان را گذرانده اند، انتخاب شد.

برای محاسبه حجم نمونه در این تحقیق از جدول های تدوین شده به وسیله کوهن^۱ استفاده شد. در این پژوهش با توجه به داشتن دو گروه، سطح معنی داری $\alpha = 0.05$ و حجم اثر $\beta = 0.1 - 0.3$ انتخاب گردید که با

انتخاب ۲۶ از مودتی برای هر گروه، با توجه به جداول کوهن توان آزمون ۹۷ درصد په دست امد.

روش های آماری مورد استفاده در این تحقیق، آمار توصیفی و استنباطی شامل میانگین، واریانس، انحراف معیار و آزمون T در سطح معنی داری پنج درصد می باشد. فرضیات آماری مورد استفاده برای هر فرضیه در زیر ارائه شده است.

پرتابل جامع علوم انسان

$$\mu_2 < \mu_1$$

ذکر این نکته ضروری است؛ که در این تحقیق از طیف افتراق معنایی استفاده شده است که طی آن افراد به سوالات یا جملات مطرح شده، امتیازی بین ۱ تا ۷ اختصاص می دهند. عدد ۱ بیانگر "کاملاً" مخالفم و عدد ۷ بیانگر "کاملاً" موافقم می باشد.

*.....

1-Cohen

قابلیت اعتماد و اعتبار ابزار اندازه‌گیری

قابلیت اعتماد یکی از ویژگی‌های فنی ابزار اندازه‌گیری است. مفهوم یاد شده با این امر سروکار دارد که ابزار اندازه‌گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می‌دهد. از جمله تعریف‌هایی که برای قابلیت اعتماد ارائه شده است می‌توان به تعریف آیل و فریسی^۱ اشاره کرد: "هم بستگی میان یک مجموعه از نمرات و مجموعه دیگری از نمرات در یک آزمون معادل که به صورت مستقل بر یک گروه آزمودنی به دست آمده است." با توجه به این امر معمولاً دامنه ضریب قابلیت اعتماد از صفر (عدم ارتباط) تا ۱+ (ارتباط کامل) است. ضریب قابلیت اعتماد نشانگر آن است که تا چه اندازه ابزار اندازه‌گیری ویژگی‌های با ثبات (ازمودنی و یا ویژگی‌های متغیر و موقتی وی را می‌سنجد. برای محاسبه ضریب قابلیت اعتماد ابزار اندازه‌گیری شیوه‌های مختلفی به کار برده می‌شود. از آن جمله‌هی توان به: اجرای دوباره (روش بازآمدی)، روش موازی (همتا)، روش تصنیف (دو نیم کردن)، روش کودر - ریچاردسون و روش آلفای کرانبایخ اشاره نمود. [۲]

در این پژوهش به منظور سنجش قابلیت اعتماد ابزار پژوهش از روش آلفای کرانبایخ، با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده شد. ضریب آلفای کرانبایخ بدست آمده در این پژوهش ۷۷ درصد می‌باشد که نشان دهنده این امر است که ابزار تحقیق از قابلیت اعتماد لازم برخوردار می‌باشد.

مفهوم اعتبار به این سوال پاسخ می‌دهد که ابزار اندازه‌گیری تا چه حد خصیصه مورد نظر را می‌سنجد. بدون آگاهی از اعتبار ابزار اندازه‌گیری نمی‌توان به دقت داده‌های حاصل از آن اطمینان داشت. ابزار اندازه‌گیری ممکن است برای اندازه‌گیری یک خصیصه ویژه دارای اعتبار باشد، در حالی که برای سنجش همان خصیصه بر روی جامعه دیگر از هیچ گونه اعتباری برخوردار نباشد. [۳]

پس از طرح اولیه ابزار اندازه‌گیری، به منظور بررسی روابع آن متعاقباً حلی مرحله ممیزی به نظر خواهی اساتید و متخصصان گذاشته شد. در مرحله ممیزی ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه بین تعدادی از متخصصان و صاحب نظران توزیع و به صورت مقدماتی اجرا گردید تا اگر توصیه‌هایی در ارتباط با سوالات مطرح شده وجود دارد، پیشنهاد تصاینند. این توصیه‌ها دریافت و در پرسشنامه نهایی منظور گردید. در نتیجه به نظر می‌رسد ابزار سنجش تحقیق حاضر از روایی ابزار سنجش برخوردار باشد.

نتایج آزمون فرضیه‌ها و تحلیل بافت‌های

نتایج از میان فرضیه‌های

فرضیه اول تحقیق به صورت زیر مطرح شده است:

۱۱۰: میانگین نمرات گروه متعهد به سیستم انتخابی، کوچکتر یا مساوی میانگین نمرات گروه غیر متعهد است.

.....

۱- Ebel and Frisbie

H1: میانگین نمرات گروه متعهد به سیستم انتخابی کوچکتر یا مساوی میانگین نمرات گروه غیر متعهد نیست.
نتایج آزمون فرضیه اول در نگاره ۱ آورده شده است.

نگاره ۱: نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

نتایج آزمون فرضیه اول						
	نمرات گروه غیر متعهد	نمرات گروه متعهد	نمرات گروه متعهد	نمرات گروه غیر متعهد	نمرات گروه غیر متعهد	نمرات گروه متعهد
رد	<۰/۰۰۱	۴/۳۴۹	۰/۹۹۱	۴/۹۱	۰/۶۹۱	۰/۹۱

پاتوجه به نگاره شماره ۱ میانگین نمرات مطلوبیت اختصاصی گروه متعهد به سیستم هزینه پایی انتخابی (مورد استفاده) و انحراف معیار آن به ترتیب $۵/۹۱$ و $۰/۵۹۱$ هم چنین میانگین نمرات مطلوبیت اختصاصی گروه غیر متعهد به سیستم هزینه پایی مورد استفاده و انحراف معیار آن به ترتیب $۴/۹۶$ و $۰/۹۹۱$ می باشد. آماره χ^2 بدست آمده در فرضیه اول ۱۲۴۹ و سطح معنی داری آن کوچکتر از $۰/۰۰۱$ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری محاسبه شده از سطح خطای تعیین شده ($۰/۰۵$) کمتر می باشد، فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 که همان فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود با این اوصاف می توان عنوان کرد که به طور کلی افرادی که سیستم حسابداری مورد نظر خود را انتخاب می کنند نسبت به سایرین، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، امتیازات بالاتری به سیستم انتخابی خود می دهند.

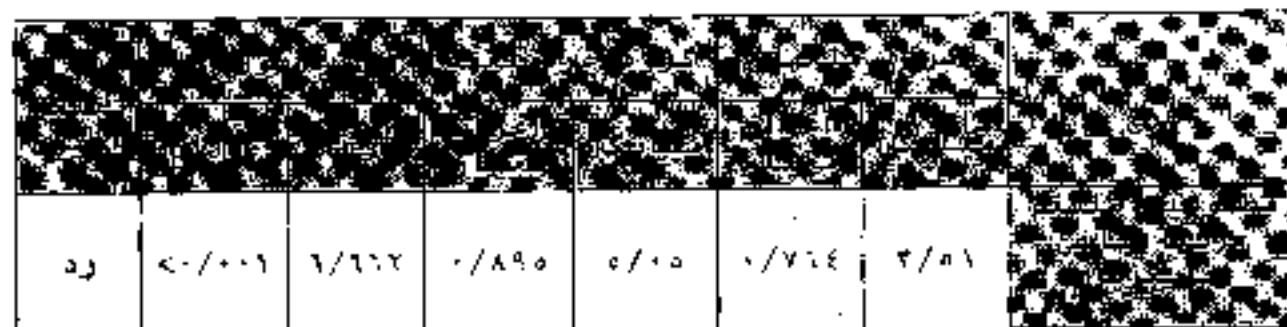
نتایج آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم تحقیق به صورت زیر مطرح شده است:

H_0 : میانگین نمرات گروه غیر متعهد به سیستم جایگزین، کوچکتر یا مساوی میانگین نمرات گروه متعهد می باشد.

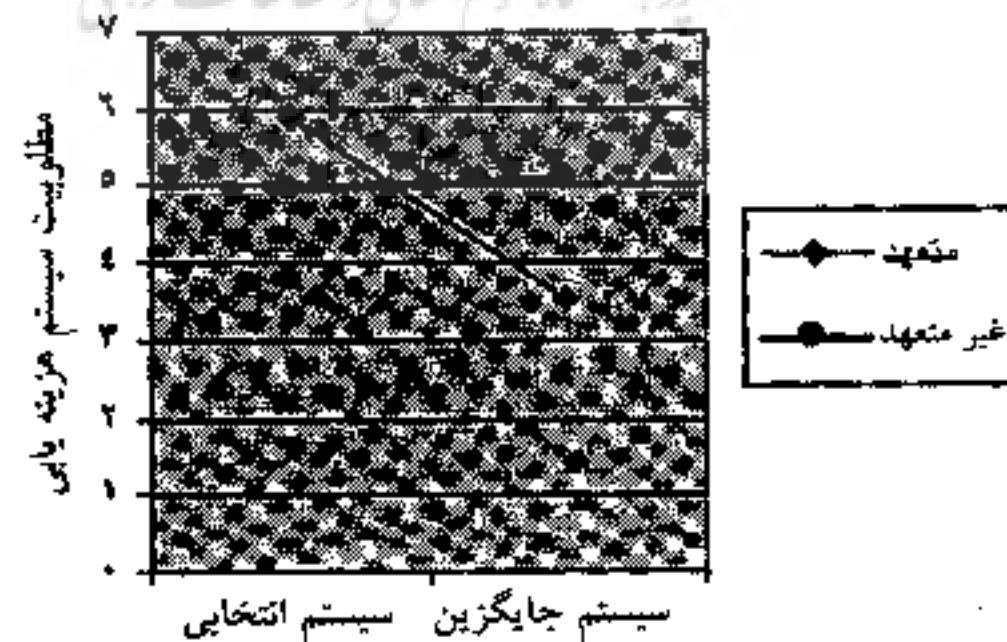
H_1 : میانگین نمرات گروه غیر متعهد به سیستم جایگزین، کوچکتر یا مساوی میانگین نمرات گروه متعهد نمی باشد.

نگاره ۲: نتایج آزمون فرضیه دوم پژوهش

پاتوقه به نگاره شماره ۲ میانگین نمرات مطلوبیت اختصاصی گروه متعهد به سیستم هزینه پایی جایگزین و انحراف معیار آن به ترتیب $51/5$ و $764/0$ ؛ هم چنین میانگین نمرات مطلوبیت اختصاصی گروه غیر متعهد به سیستم هزینه پایی جایگزین و انحراف معیار آن به ترتیب $5/10$ و $895/0$ می باشد. آماره t بدل است آمده در فرضیه دوم $6/662$ و سطح معنی داری آن کوچکتر از $10/0$ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری محاسبه شده از سطح خطای تعیین شده ($5/10$) کمتر می باشد، فرضیه H_1 رد و فرضیه H_0 که همان فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود. بالین اوصاف می نویں عنوان کرد که به طور کلی افرادی که سیستم حسابداری مورد نظر خود را انتخاب می کنند نسبت به سایرین، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، امتیازات پایین تری به سیستم جایگزین می دهند. در نگاره ۳ میانگین نمرات گروه متعهد و غیر متعهد به سیستم انتخابی و سیستم جایگزین در قالب نمودار ارائه شده است.

نکاره ۳: میانگین نمرات مطلوبیت گروه متعهد و غیر متعهد به دو سیستم هفت بنه یافته

نتایج آزمون فرضیه سوم

فرضیه سوم تحقیق به صورت زیر مطرح شده است:

H_0 : در شرایط عدم پاسخگویی میانگین سطح اطمینان گروه متعهد نسبت به سیستم انتخابی، کوچکتر یا مساوی میانگین سطح اطمینان گروه غیر متعهد می باشد.

H_1 : در شرایط عدم پاسخگویی میانگین سطح اطمینان گروه متعهد نسبت به سیستم انتخابی، کوچکتر یا مساوی میانگین سطح اطمینان گروه غیر متعهد نمی باشد.

نگاره ۴: نتایج آزمون فرضیه سوم پژوهش

رد	۰/۰۰۲	۲/۲۷۲	۰/۸۱۳	۲/۷۶	۰/۹۶۹	۲/۹۰

در نگاره ۴ نتایج مربوط به آزمون t آورده شده است. با توجه به نگاره شماره ۴ میانگین سطح اطمینان گروه متعهد نسبت به سیستم هزینه یابی مورد استفاده و انحراف معیار آن به ترتیب $۳/۹$ و $۰/۹۴۹$ هم چنین میانگین سطح اطمینان گروه غیر متعهد به سیستم هزینه یابی مورد استفاده و انحراف معیار آن $۲/۷۶$ و $۰/۸۱۳$ می باشد. اماره t در فرضیه سوم $۳/۲۷۲$ و سطح معنی داری آن $۰/۰۰۲$ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری بدست آمده در آزمون از سطح خطای تعیین شده ($۰/۰۵$) کوچکتر می باشد، فرضیه H_1 رد و فرضیه H_0 که فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود. نتیجه آزمون این فرضیه حاکی از این است که، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، افراد گروه متعهد در مقایسه با افراد گروه غیر متعهد اطمینان بالاتری نسبت به سیستم هزینه یابی موره استفاده نشان می دهند.

نتایج آزمون فرضیه چهارم

فرضیه چهارم تحقیق به صورت زیر بیان شده است:

H_0 : میانگین سطح اطمینان گروه غیر پاسخگو نسبت به سیستم انتخابی، کوچکتر یا مساوی میانگین سطح اطمینان گروه پاسخگو می باشد.

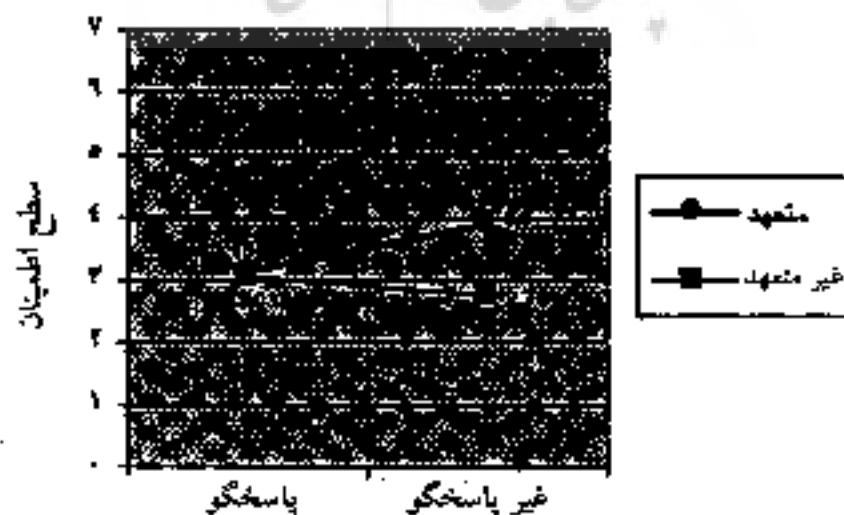
H1: میانگین سطح اطمینان گروه غیر پاسخگو نسبت به سیستم انتخابی، کوچکتر یا مساوی میانگین سطح اطمینان گروه پاسخگو نمی باشد

نگاره ۵: نتایج آزمون فرضیه چهارم پژوهش

نتایج آزمون فرضیه چهارم پژوهش						
	نحوه پاسخگویی					
رد	۰/۰۴	۲/۱۷۷	۰/۹۴۹	۲/۹۰	۰/۸۰۰	۲/۱۵

در نگاره ۵ نتایج مربوط به آزمون H1 اورده شده است. با توجه به نگاره شماره ۵ میانگین سطح اطمینان گروه پاسخگو نسبت به سیستم هزینه یابی مورد استفاده و انحراف معیار آن به ترتیب ۲/۱۵ و ۰/۸۰۰ هم چنین میانگین سطح اطمینان گروه غیر پاسخگو به سیستم هزینه یابی مورد استفاده و انحراف معیار آن ۹۰۱۳ و ۰/۹۴۹ می باشد. آماره t در فرضیه چهارم ۲/۱۷۷ و سطح معنی داری آن ۴/۰٪ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری بدست آمده در آزمون از سطح خطای تعیین شده (۰/۰۵) کوچکتر می باشد، فرضیه H0 رد و فرضیه H1 که فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود. نتیجه آزمون این فرضیه حاکمی از این است که، در سطح اطمینان ۹۵ درصد افراد گروه پاسخگو در مقایسه با افراد گروه غیر پاسخگو سطح اطمینان کمتری نسبت به سیستم هزینه یابی مورد استفاده نشان می دهند. در نگاره شماره ۶ میانگین سطح اطمینان گروه متعهد و غیر متعهد در شرایط پاسخگویی و عدم پاسخگویی در قالب نمودار ارائه شده است.

نگاره ۶: نمودار سطح اطمینان گروه متعهد و غیر متعهد در شرایط پاسخگویی و عدم پاسخگویی

نتایج آزمون فرضیه پنجم

فرضیه پنجم تحقیق به صورت زیر عنوان شده است:

H_0 : میانگین تمايل به تغيير سистем در گروه غير متعهد کوچکتر با مساوي میانگين تمايل به تغيير سیستم در گروه متعهد می باشد.

H_1 : میانگین تمايل به تغيير سیستم در گروه غير متعهد کوچکتر با مساوي میانگين تمايل به تغيير سیستم در گروه متعهد نمی باشد.

در نگاره ۷ نتایج مربوط به آزمون آورده شده است.

نگاره ۷: نتایج آزمون فرضیه پنجم

رد	۰/۰۰۹	۴/۹۱۸	۰/۹۴۲	۵/۶۹	۱/۵۳۰	۲/۲۳
رد						

با توجه به نگاره شماره ۷ میانگین تمايل به تغيير سیستم مورد استفاده و انحراف معیار در گروه متعهد به ترتیب $۲۳/۳$ و $۵۲۵/۱$ هم چنین میانگین تمايل به تغيير سیستم مورد استفاده و انحراف معیار در گروه غير متعهد $۶۹/۰۵$ و $۹۴۷/۰$ می باشد. اماره t در فرضیه پنجم $۴/۹۱۸$ و سطح معنی داری آن کوچکتر از $۱/۰۰۱$ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری بدست آمده در آزمون از سطح خطای تعیین شده ($۰/۰۵$) کوچکتر می باشد، فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 که فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود. نتیجه آزمون این فرضیه حاکی از این است که، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، افراد گروه متعهد در مقایسه با افراد گروه غير متعهد مقاومت بالاتری در مقابل تغییر سیستم مورد استفاده از خود نشان می دهند.

نتایج آزمون فرضیه ششم

فرضیه ششم تحقیق به صورت زیر بیان شده است:

H_0 : میانگین تمايل به تغيير سیستم در گروه پاسخگو کوچکتر یا مساوي میانگین تمايل به تغيير سیستم در گروه غير پاسخگو می باشد.

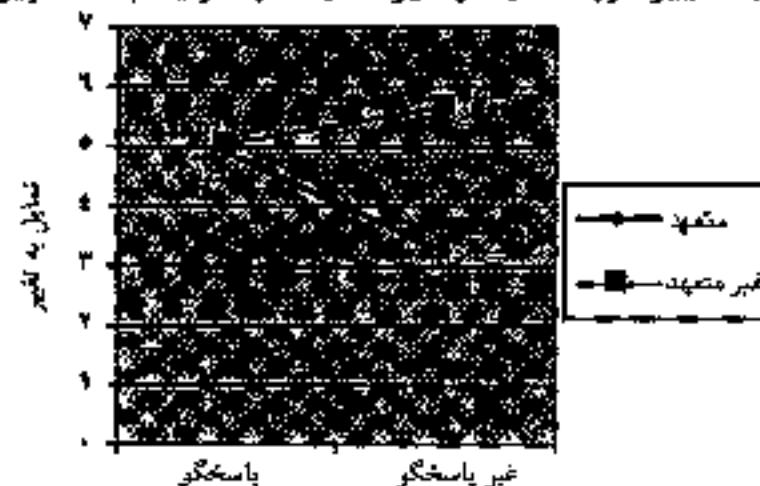
H1: میانگین تمایل به تغییر سیستم در گروه پاسخگو کوچکتر یا مساوی میانگین تمایل به تغییر سیستم در گروه غیر پاسخگو نمی باشد.
در نگاره ۸ نتایج مربوط به آزمون آورده شده است

نگاره ۸: نتایج آزمون فرضیه ششم

رد	۰/۰۱	۲/۷۹۴	۱/۰۳۰	۰/۰۲	۱/۰۰۴	۴/۹۲۳
ود						

با توجه به نگاره شماره ۸ میانگین تمایل به تغییر سیستم مورد استفاده و انحراف معیار در گروه پاسخگو به ترتیب $4/923$ و $1/022$ هم چنین میانگین تمایل به تغییر سیستم مورد استفاده و انحراف معیار در گروه غیر پاسخگو $3/23$ و $1/035$ می باشد. آماره t در فرضیه ششم $2/749$ و سطح معنی داری آن $0/01$ می باشد. از آن جا که سطح معنی داری بدست آمده در آزمون از سطح خطای تعیین شده ($0/05$) کوچکتر می باشد، فرضیه H0 رد و فرضیه H1 که فرضیه تحقیق می باشد، پذیرفته می شود. نتیجه آزمون این فرضیه حاکی از این است که، در سطح اطمینان ۹۵ درصد، افراد گروه پاسخگو در مقایسه با افراد گروه غیر پاسخگو مقاومت کمنی در مقابل تغییر سیستم مورد استفاده از خود نشان می دهند.
در نگاره ۹ میانگین تمایل به تغییر سیستم گروه متعهد و غیر متعهد در شرایط پاسخگویی و عدم پاسخگویی در قالب نمودار ارائه شده است.

نگاره ۹: نمودار تمایل به تغییر گروه متعهد و غیر متعهد در شرایط پاسخگویی و عدم پاسخگویی

نتیجه گیری

این تحقیق ابتدا به بررسی تأثیر تعهد بر روی فضawت در مورد مظلوبیت سیستم هزینه یابی می پردازد. سپس نقش پاسخگویی را در متعادل کردن اطمینان بیش از حد و مقاومت در مقابل تغییر آزمایش می کند. در این تحقیق مشاهده شد افرادی که نسبت به یک سیستم هزینه یابی خاص متوجه عی شوند طی یک جستجوی اطلاعاتی به نفع سیستم مورد نظر خود، نسبت به سایر افراد (افراد غیر متوجه) امتیازات مظلوبیت بالاتری به سیستم انتخابی خود می دهند. هم چنین نتایج تحقیق نشان داد، افراد متوجه مزایای سیستم هزینه یابی جایگزین را ناچیز قلمداد می کنند. این تحقیق هم چنین نشان می دهد که تعهد نسبت به یک سیستم هزینه یابی خاص منجر به اطمینان بیش از حد نسبت به سیستم انتخابی و مقاومت بالای افراد در مقابل تغییر سیستم می شود و پاسخگویی، این تأثیرات (تأثیر تعهد بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر) زا کاهش می دهد. نتایج این تحقیق نشان داد، پاسخگویی به طور عمده ای سطح اطمینان و مقاومت افراد متوجه در مقابل تغییر را کاهش می دهد. اگر چه افرادی که سیستم مورد علاقه خود را انتخاب می کنند در مقایسه با افرادی که یک سیستم در اختیارشان قرار گرفته (به جای این که آن را انتخاب کنند)، سطح اطمینان بیشتر و در نتیجه مقاومت بالاتری در مقابل تغییر نشان می دهند، اما پاسخگو کردن آن ها در مقابل پیامدهای منفی تصمیمه خود، باعث شد سطح اطمینان آن ها و در نتیجه مقاومت آن ها در مقابل تغییر به طور عمده ای کاهش یابد. نکته جالب توجه در این تحقیق این است که افراد غیر متوجه، در غیاب پاسخگویی، تمایل بیشتری برای تغییر از خود نشان داده اند. شاید یک دلیل این باشد که، از نظر برخی از شرکت کنندگان معیار انتخاب شده برای سنجش عملکرد در این تحقیق، نا مناسب تلقی شده باشد. این عامل احتمالاً با استفاده از یک معیاری که با متارکت شرکت کنندگان انتخاب شود حل خواهد شد.

این تحقیق از دو جنبه به ادبیات حسابداری کمک می نماید. اولاً چارچوبی را به منظور مطالعه بیشتر تأثیر تعهد بر روی فضawت افراد در خصوص سیستم های هزینه یابی و نیز نقش پاسخگویی در کاهش اطمینان بیش از حد و مقاومت در مقابل تغییر، ارائه می دهد. شناخت و آگاهی از انگیزه های روانی، و دلایلی که احتمالاً منجر به ایستادگی افراد در مقابل تغییرات سیستم می شود، به محققان و شاغلین در حرفه کمک خواهد کرد که بهتری از عواملی که باعث مقاومت افراد در مقابل تغییر سیستم می شود، داشته باشند.

ثانیاً، با توجه به نتایج این تحقیق، به منظور کاهش اطمینان بیش از حد و مقاومت در مقابل تغییر، راهکاری ارائه می گردد. به طوری که نتایج این تحقیق نشان می دهد، افرادی که نسبت به یک سیستم متوجه می شوند، اطمینان زیادی به آن داشته و حاضر نیستند آن را تغییر دهند. در عین حال، پاسخگویی نسبت به پیامدهای منفی تصمیم، باعث کاهش سطح اطمینان و مقاومت افراد در مقابل تغییر سیستم می گردد. بنابراین، یک شیوه کاهش مقاومت افراد در مقابل تغییر سیستم، پاسخگو کردن افراد می باشد.

محدودیت‌های تحقیق

در حالی که مطالعات پیمایشی در علوم اجتماعی باعث به دست آوردن اطلاعات مفیدی در موضوعات مختلف می‌شود، اما باید توجه داشت که این نتایج در یک محیط مصنوعی اتفاق افتاده است. بنابراین باید در استنتاج از نتایج این گونه تحقیقات احتباط لازم به عمل آید.

محدودیت دیگر تحقیق این است که این تحقیق یک مدل تک دوره‌ای است. این بدان معنی است که افراد شرکت کننده در این پژوهش تنها یک بار بازخورد تصمیم خود را دریافت می‌کنند. این در حالی است که اگر افراد چند بار بازخورد تصمیمات خود را مشاهده کنند، ممکن است واکنش‌های متقاوی نسبت به آن نشان دهند. سرانجام باید به این نکته اشاره نمود که در این تحقیق تنها تعهد، پاسخگویی، سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر به عنوان عوامل تأثیرگذار در نظر گرفته شد. این در حالی است که ممکن است عوامل فنی و اقتصادی نقش مهمتری در تداوم استفاده از سیستم‌های موجود داشته باشند.

توصیه‌هایی برای تحقیقات آتی

از آن جایی که نتایج تحقیق حاضر می‌تواند برای تحقیقات دیگری که در این زمینه انجام می‌شود، مورد استفاده قرار گیرد؛ لذا توصیه می‌شود که موارد زیر به عنوان تحقیقات آتی مد نظر قرار گیرد:

- انجام همین تحقیق در سایر موضوعات نظریه بندی و مدیریت کیفیت جامع. برای مثال، آیا مشارکت افراد در فرآیند بودجه بندی باعث می‌شود افراد نسبت به آن متعهد شده و باعث اجرای موقفيت آمیز تصمیمات اتخاذ شده شود؟

- در صورت فراهم بودن امکانات می‌توان همین تحقیق را به صورت میدانی در بین مدیران شاغل در صنعت انجام داد.

- با توجه به این که در این تحقیق کلیه افراد شرکت کننده بازخوردهشان منفی بود می‌توان در یک مطالعه دیگر به بررسی تأثیر بازخورد و تعهد بر روی قضاوت افراد پیرامون سیستم‌های هزینه‌بایی پرداخت.

^۱) پاچانی، جعفر؛ (۱۳۸۵)؛ حسابداری و کنترل‌های مالی دولتی؛ چاپ سوم؛ انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.

^۲) سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه؛ (۱۳۸۵) روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ چاپ دوازدهم؛ انتشارات آگاه.

^۳) قربانی، حسین؛ (۱۳۸۴)؛ مروی بر سیستم هزینه‌بایی بر مبنای فعالیت؛ ماهنامه حسابدار شماره ۱۶۹.

- ۴) کودستانی، غلامرضا؛ (۱۳۸۶)؛ پاسخگویی و راهبری در شرکت‌های سهامی؛ نشریه حسابداری شماره ۳۷
- ۵) ظریف فرد، احمد، خدارحمی نافعی اصفهانی، بهروز؛ (۱۳۸۱)؛ مباحثی در حسابداری صنعتی در قالب تکته و تست، چاپ اول، انتشارات فسیم حیات
- ۶) محمدی تنه، بهروز؛ (۱۳۷۷)؛ بررسی علل مقاومت کارکنان در مقابل اصلاح و بهینه‌سازی سیستم‌ها و روش‌ها و ارتقاء استراتژی‌های مناسب جهت جلب همکاری آن‌ها در وزارت جهاد سازندگی؛ یايان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران دانشکده مدیریت.
- ۷) صیری زنگ آباد، عباس؛ (۱۳۸۶)؛ پذیرش فناوری‌های توین در سازمان؛ نشریه تدبیر شماره ۱۸۲ تیر

۱۳۸۹

8- Argyris, C., Kaplan, R.S., 1994. Implementing new knowledge: the case of activity-based costing. *Account Horizon*, 83-105.

9- Armitage, H. M., & Nicholson, R. (1993). Activity based costing: A survey of Canadian practice. Issue Paper No. 3. Society of Management Accountants of Canada

10-Alton, V. (1964). Uncertainty of outcome and post-decision Dissonance reduction. In L., Festinger,Couvert, decision, and Dissonance (pp. 34-45). Stanford University Press

11- Brimson, J. A. (1991). *Activity Accounting*, N.Y. John Wiley

12- Brown, C. E., Peccer, M. E., & Solomon, I. (1999). Auditors' hypothesis testing in diagnostic inference tasks. *Journal of Accounting Research*, 37, 11-24

13- 149-154, September, Abacus. Management accounting lag) 1989. (S. A, Dunk

14- 62-85,)2(6, Accounting Horizon. The third wave breaks on the shores of accounting). 1992. (K. R, Elliot

15-Festinger, L., 1957. *The Theory of Cognitive Dissonance*. Stanford University Press, Stanford, California.

16- Foran, M. F., & DeCoster, D. T. (1974). An experimental study of the effects of

participation, authoritarianism, and feedback on cognitive dissonance in a standard setting situation. *The Accounting Review*, 49(3), 751-763

17- 349362, 11. Res. Account. Manage. survey results 1999 and 1994 a comparison of :
Is largest companies'based costing in the UK-Activity. 2000, D. Sinclair, F. Mitchell,
Innes

18- Innes, J., & Mitchell, F. (1994). The ABC experience in the UK's top 1,000 companies.
CIMA, 4(1), 4-5.

19- Jermias, J., 2001. Cognitive dissonance and resistance to change: the influence of commitment , confirmation and feedback on judgment usefulness of accounting systems.
Account. Org. Soc. 26, 141–160.

20- Jermias, J , 2006 . The influence of accountability on overconfidence and resistance to change: A research framework and experimental evidence , *Management Accounting Research* 17 (2006) 370–388.

21- Johnson,V.E., Kaplan, S.E., 1991. Experimental evidence on the effects of accountability on auditor judgments. *Audit. J. Practice Theory* 10, 96–107.

22- Johnson, H. T., & Kaplan, R. S. (1987). *Relevance lost: The rise and fall of management accounting*. Boston, Massachusetts: Harvard Business School Press

23- Horngren, C. T., Foster, G., Datar, S. M., & Teall, H. D. (2000). *Cost accounting: A managerial emphasis* (2nd Canadian ed.). Scarborough, ON: Prentice Hall Canada Inc.

24- Lester coch , John French ,1948, Overcoming to change , *Human Relation*(1948 , pp 512 – 532).

25- Malini,T. (1999). Activity-based costing diffusion across organizations: an exploratory empirical analysis of Finnish firms , *Accounting, Organizations and Society*, 24(8), 649- 672.

- 26- Majchrzak, A. (1988). *The human side of factory automation*. London: Jossey-Bass Publishers
- 27- Ness, J. A. and Cucuzza, T. G. (1995) Tapping the full potential of ABC. *Harvard Business Review*, July-August, 130-138.
- 28-Nemeth, C.J., Rogers, J., 1996. Dissent and the search for information. *Br. J. Social Psychol.* 35, 67-76.
- 29-Peecher, M. E. (1996). The influence of auditors' justification processes on their decisions: a cognitive model and experimental evidence. *Journal of Accounting Research*, 34(1), 125-140
- 30-Shank, J. K., & Govindarajan, V. (1989). Strategic cost analysis: The evolution from managerial to strategic accounting. Homewood, IL: Richard D. Irwin Inc.
- 31-Tetlock, P.E., Skitka, L., Boettger, R., 1989. The social cognitive strategies for coping with accountability : conformity , complexity, and bolstering. *J. Personality Social Psychol.* 57 (4), 632-640.
- 32-Tiller, M. G. (1983). The dissonance model of participative budgeting: an empirical exploration. *Journal of Accounting Research*, 2(2), 581-595.